

## MARKO

*Xoão Kapatxisareri Sāpiretakiti*

*(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)*

<sup>1</sup> Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ākiri itxaua Xesosi.

<sup>2</sup> Teoso sākire sāpiretakani iōkatsopatari ia: Niokanatariko niokanapirena aniākari kākitimoni kimapori oeretini īkapani pite uai apokini apisa.

<sup>3</sup> Iua auako āparaā makipakaniātaā. Isāpirenauatako: “Hōeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itīkaāpo erekari hīkamako iua napini īkapani,” itxa iua.

Itxa Teoso sākire iōkatsopatakori kitxakapirīka.

<sup>4</sup> Ikara atoko Xoão kapatxisareri āparaā makipakaniātaā aua. Ipatxisatakasaakiri kākiti, isāpiretari ia pirena:

—Hītakanapariko maerekati hīkamakiti. Hīpatxisataākako. Ininiā Teoso makatxakariko maerekati hīkamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.

<sup>5</sup> Ikinimane kākiti Xotéia auakani Xerosareē sitatxiti auakani pakini sari Xoāomoni isākire ikenakotinina īkapani. Ninoa sāpiretakasaakiri maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotāo inakoriātaā.

<sup>6</sup> Xoão takari imāka kamero piti kamakori. Itakari ipakiomatare pirātxi mata kamakori. Inikari txītxiri. Mapaā itxima. <sup>7</sup> Iua txari kākitimoni:

—Nota poiāori. Nota tikini apokako apiatakari. ! Apakata nikapotoreēkiniua iua takote ikiti mata ni-makatxakini īkapani, kotxi nota poiāoka. Iua apiata.

<sup>8</sup> Nota patxisatai āparaānokara. Iua patxisataiko Erekarī Matamatakotiā. Iuasaaki hīte apakapariko Erekarī Matamatakoti.

*Xesosi Patxisatiko Pirena*  
(Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22)

<sup>9</sup> Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tōpamoni. Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã. <sup>10</sup> Xesosi kaníkiitakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekarí Matamatakoti katxaka kamoá katxakini atoko. Iua nopini apoka. <sup>11</sup> Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

*Satanasi Atamakaerekatini Xesosi*  
(Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13)

<sup>12</sup> Iuasaaki Erekarí Matamatakoti iokanatarí Xesosi ãparaã makipakaniãtaã. <sup>13</sup> Iuaãtaã ikaikota koarêta ôti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatarí iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini níkatari Xesosi.

*Xesosi Mipotorikiniri Iparíka Kariréia Tõpa*  
(Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15)

<sup>14</sup> Xoão kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tōpamoni. Iuaãtaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auítetxi ininiãua pirena. <sup>15</sup> Itxari:

—Teoso keto apopeka. Iua auítetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã hítakanapariko himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekari —itxa Xesosi.

<sup>16</sup> Xesosi tïpokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari Ætree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi. <sup>17</sup> Ininiã Xesosi txana:

—Uatxa masa notakata. !Himaïkaikariko ximaki. Ætiao hïparíka auako. Nisãkire hïsãpiretako kãkitimoni —itxa.

<sup>18</sup> Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.

<sup>19</sup> Apikomoni ninoa saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri ãki

auanātana iusaaki. Hetxi iotsaānātana. <sup>20</sup> Iusaaki iua akiritana ninoa. Ininiā ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua āki. Eereka isana Xesosikata.

*Kiki Maerekati Matamatakoti Auaītotakiti  
(Arókasi 4.31-37)*

<sup>21</sup> Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaō sitatxiti. Ininiā tomatiko ōtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniā-taāua oerekarauatini īkapani. <sup>22</sup> Iua sākire kenakotakani tsorīkaāta, kotxi kona kaiōkatsoparerini atokoni !itxa. Iua oerekakiti sākiretxiti pataparari, kotxi !isāpiretari āti koerekareri sākire apanakini kaiōkatsoparerini atoko. Iuaka sākirekara isāpireta.

<sup>23</sup> Iusaaki aiko āki Xoteo apotiitiniātaāua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:

<sup>24</sup> —Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pixipokini īkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —itxa.

Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti p̄kari Xesosi.

<sup>25</sup> Ininiā Xesosi itapararitika txari:

—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki īto.

<sup>26</sup> Iusaaki maerekati matamatakoti iōkokaītotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.

<sup>27</sup> Kākiti iuaātaā auakani tsorīkaāta. Iusaaki imisākiretakakauana:

—Kiripa? Atxiīti oerekakori sākiretxiti amaneri apopeka? Iua sākire kaposotiireri. Ipaniātakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanātana.

<sup>28</sup> Ininiā ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tōpati.

*Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro  
(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)*

<sup>29</sup> Ininiā Xesosi, Txiako, Xoão pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniātaāua, isana Simão, Ātree pakini

aapokomoni. <sup>30</sup> Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirikanāta. Ininiã ninoa sãpiretari Xesosi oamianare. <sup>31</sup> Ininiã Xesosi sari oamoni. Imaĩkaru ouako. Ōkitikaro. Iuasaakipeka oãpoomare !auaika. Ininiã opotorika oparĩkauatini, ninoa kiena okamini ĩkapani.

*Xesosi Makananitinina Amianatakani*  
(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

<sup>32</sup> Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auaiťtotakini pakini iuamoni. <sup>33</sup> Ininiã ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote. <sup>34</sup> Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiãopokori amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auiritana ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ãkiri ininiua Xesosi.

*Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire*  
(Arókasi 4.42-44)

<sup>35</sup> ĩkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini ĩkapani. <sup>36</sup> Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina ĩkapani. <sup>37</sup> Ninoa apokasaakiri, itxana:

—Ikinimane nitai —itxarina.

<sup>38</sup> Xesosi apakapapiretana:

—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa niparĩka kãkitimoni. <sup>39</sup> Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãu isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ĩtoã auakani.

*Kiki Maere Matati*  
(Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16)

<sup>40</sup> Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. ĩkapotoreẽkaua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:

—Nimarotari, pinirekiniāri piposotari erekape pitx̄iki-takinino —itxa.

<sup>41</sup> Ininiā iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.

<sup>42</sup> Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekapekari iua.

<sup>43</sup> Xesosi iokanatarari iua. Iuasaaki isāpiretari iua:

<sup>44</sup> —Kona pisāpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piīto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniātakiti. Ikara atoko oerekari kākiti atāo erekapeka pinini — itxari.

<sup>45</sup> Iuaritika isāpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiā iaripireta ikara pirena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kākiti mauakaniātaā. Iuaritika kākiti sari iuamoni.

## 2

### *Mat̄ipokotakati Pirena*

*(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)*

<sup>1</sup> Eereka mapaōtipeka inaka atoko iuaīkana Xesosi Kapanaoō sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini. <sup>2</sup> Iuasaakipeka mirikiniti kākiti apoka iuamoni, ininiā iua aapokotxi xāpoka. Apotiitauana ĩronakikoātaā apaka. Ininiā !apakata apanakini kākiti ĩroini aapokotxi āki. Iuasaaki Xesosi sāpiretari Teoso sākire kākitemoni. <sup>3</sup> Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari mat̄ipokotakati. <sup>4</sup> Kākiti itomaneri ĩronakikoātaā aua, ininiā kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiā aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatarari iua mat̄ipokotakati iokatxakinina t̄ikane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaāpotarina iua manapi. <sup>5</sup> Xesosi imarotari ninoa atāo auikiniri iua sākire. Ininiā Xesosi txari mat̄ipokotakatimoni:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeēkaika —itxa.

<sup>6</sup> Iusaaki ātikaka kaiōkatsopareriakori topākanāta iuaā. Itsorīkaānātana. Ixiniyemoninani:

<sup>7</sup> —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isāpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatxakiniri kākiti maerekani —itxa ninoa sākire.

<sup>8</sup> Iusaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ākixiniyēna. Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Kininiāpa ikara atoko hītxa xinireta? <sup>9</sup> Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atāo nimakatxakini. “Pōkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiā, iusaaki himarotari nisākire atāo ininiāua, kotxi hītikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini īkapani, niposotiire iua nōkitikini īkapanitxikana. <sup>10</sup> Ininiā uatxaika noerekai hīte, Teoso iokanatano nota hītari iaxitikiri īkorapokoritimoni kākiti maerekani nimakatxakini īkapani —itxana kaiōkatsopareriakori.

<sup>11</sup> Ininiā matīpokotakatimoni itxa:

—Pōkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

<sup>12</sup> Iusaakipeka iua ōkitikaua. Ikosekari isirimata. Īkoraite itxa ikinimane ōkiātaā. Imakinika kākiti tikoka.

—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari īkora atoko inakari —itxanātana kākiti.

### *Mateo Pirena*

*(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)*

<sup>13</sup> Ininiā iuaīkana isari ipoamoni. Kaiāopokori kākiti apotiitaua iuakata. Iusaaki oerekana ninoa.

<sup>14</sup> Isaāpotakasaaki, atamatari Arevii inakori. Āti iuaāka Mateo inaāka. Aotheo inakori ākiri itxaua iua. Iitopākanāta auītetxiakori txineirote apakapiniātaā. Ininiā Xesosi txari:

—Masa notakata.

Iuasaakipeka òkitikaua, Xesosikata sa itxa.

<sup>15</sup> Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auñtetxiakori txineirote apakapakani, itori apanakini maerekani, topākanāta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini. Kaiāopokori kākiti aua iuasaaki, kotxi kaiāopokori kākiti Xesosikata sikani. <sup>16</sup> Pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auñtetxiakori txineirote apakapanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini. Ininiā kaiōkatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaāna Xesosi moianariakori:

—Kinirepa hinipokota auñtetxiakori txineirote apakapanikata, maerekanikata? —itxana.

<sup>17</sup> Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:

—Kākiti mamianatakani kona nirekari kākiti pinñtxi imarotakari. Amianatakaninokara nirekari pinñtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini ñkapani, imaerekanina itakanapinina ñkapani. Kona nakiritari kākiti “atāo inakari kamakani” uākatakaniua —itxa Xesosi.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misākiretiko ñkapani*

*(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)*

<sup>18</sup> Āti òti Xoāo moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani. Iuasaaki kākiti pimaāri Xesosi:

—Kinirepa Xoāo moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !itxana.

<sup>19</sup> Ininiā Xesosi:

—Kiiniri kākiti ñtanorouatakasaaki, ñtanorouatakari aua iuaā, ininiā kona kākiti takanapari inikini iuasaaki. Kona iua ñtanorouatakari nirekari kākiti natxitini. Ininiā iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

<sup>20</sup> Ininiā nota ñtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani. Āti òti

nota ! auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisākiretinina ikapani.

*Amaneri Mākatxi Pirena*

<sup>21</sup> Kona kākiti tāpanetari mākatxi kitxakari mākatxi mata amaneriā. Mākatxi mata amaneri itxikika, ininiā kitxakari tsorakita.

*Amaneri Sako Aamata Kamakori*

<sup>22</sup> Kona kākiti takari iāriā amaneri sako kitxakari aamata kamakori āki. Itakiniāri, koanatchi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiā iāriā xikepoata, ininiā koanatchi !kikeikari. Sako amaneri āki itakaāka iāriā amaneri. Iua atokokana kona hīkoketari kitxakari sākiretxiti amaneri sākiretxitikata.

*Tomatiko Ōti Pirena*

*(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)*

<sup>23</sup> Tomatiko ōti Xesosi imoianariakorikata napaāpota kikio triko takikoātaā. Ininiā ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ikapani. <sup>24</sup> Pariseoakori atamatana, ininiā itxarina:

—Kinirepa ninoa parīkauata tomatiko ōtisaaki? — itxana.

<sup>25</sup> Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Kona hātatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarotatari ikamakiti? <sup>26</sup> Iua iroā Teoso misākiretikoātaā. Apiataa inakori sasetotxi auīte apiatakari iuasaaki. Iuaā Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaāka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaāka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ikapani.

<sup>27</sup> —Tomatiko ōti kamaāka, kākiti iŋo ereka inini ikapani. Kona kākiti kamaāka tomatiko ōti auini ikapani.

<sup>28</sup> Nota hītari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireēkiti nikamini tomatiko ōtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua — itxa Xesosi.



## 3

*Motikauakotakari Pirena  
(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)*

<sup>1</sup> Iuaíkana Xesosi imoianariakorikata iroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motikauakotakari. <sup>2</sup> Ininiã iuaã auakani txari

—Atxiiti iua erekapeka txikitakari motikauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?

Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoitaka txari Xesosi. <sup>3</sup> Ininiã Xesosi akiritari iua motikauakotakari:

—Uaimoni pina —itxari.

<sup>4</sup> Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:

—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekari akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkini?

Txamari ninoa ! kasãkirena. <sup>5</sup> Xesosi atamatana. Iuasaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi ninoa ! inirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motikauakotakari:

—Pisirĩkauakota —itxari.

Ininiã itamẽkauakota. Erekape itxa iuako. <sup>6</sup> Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

*Itori Amianatakani Sari Xesosimoni*

<sup>7</sup> Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni. <sup>8</sup> Xerosareẽ sitatxitikini, Itoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. <sup>9</sup> Ininiã ipaniãtana imoianariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.

<sup>10</sup> Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ïkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. <sup>11</sup> Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:

—Teoso ãkiripitikai pite.

<sup>12</sup> Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

*Xesosi Mereëna Tosi Imoianariakori*  
(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

<sup>13</sup> Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni. <sup>14</sup> Ininiã iua mereëna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ïkapani. <sup>15</sup> Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ïkapani, apaka maerekati matamatakoti omitikinina ïkapani. <sup>16</sup> Ininiã akiritari Simão. Xesosi takauãkatari Simão ãti iuãka. Petro itxaua. <sup>17</sup> Akiritana Txiako, itari Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari sãkireë “Ikarokirauari anaakori.” <sup>18</sup> Akiritana ãtree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão. <sup>19</sup> Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ïkapani.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko*  
(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

<sup>20</sup> Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã. <sup>21</sup> Xesosi nirimane

kenakotari kākiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina ïkapani.

—Imapitxiritapeka —itxana.

<sup>22</sup> Kaiõkatsopareriakori Xerosareë ïkani apoïtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa sãkire:

—Peosepoo inakori auaiñtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti —itxana.

Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini sãkire:

—Maerekani matamatakoni auïte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.

<sup>23</sup> Ininiã Xesosi akiritari kākiti isãkire ikenakotinina ïkapani. Sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:

—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua? <sup>24</sup> Auïtetxi tixine auakani naiatakakiniãua, ixipokaãkanako. <sup>25</sup> Kākiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka. <sup>26</sup> Iua atokokana, Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasi tapara xipokako.

<sup>27</sup> —Kona kākiti ïroã kiki mitapoari aapoko ãki iïtiriuatini ïkapani. Kinirão iïtiriuatana, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti iïtirïka.

<sup>28</sup> —Ari, atãopitikara nota txai hïte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kākiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. <sup>29</sup> Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekaru Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.

<sup>30</sup> Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

*Xesosi Inoro, Itariakori Pakini  
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)*

<sup>31</sup> Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniã-tarina ãti akiritiniri Xesosi. <sup>32</sup> Iuasaaki itori kãkiti topãkakani ãkitari Xesosi. Isãpiretarina:

—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai — itxarina.

<sup>33</sup> Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?

<sup>34</sup> Iua atamatana itakote topãkakani:

—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. <sup>35</sup> Teoso nireẽkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

## 4

### *Katakareri Pirena* (Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8)

<sup>1</sup> Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kãkiti mirikiniti, ininiã imorõkokaua kanaua ãki. Iitopãka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata. <sup>2</sup> Itori Teoso sãkire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:

<sup>3</sup> —Hĩkenakota. Katakareri takarauata.

<sup>4</sup> Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.

<sup>5</sup> —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka. <sup>6</sup> Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika os-onãka. <sup>7</sup> Apanakini irika inako sauaki. Inako aneẽkasaaki, okari takari. !Iriuata. Ipina.

<sup>8</sup> —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. ãti poiãoka iriuata, trĩtakata. ãti apiata iriuata, sesẽtakata. ãti kaiãopoko iriuata, seĩkata.

<sup>9</sup> —Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

*Kākiti Mimarotakiniti Xesosi Sāpiretini Pirena  
(Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15)*

<sup>10</sup> Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaārina Xesosi:

—Poerekaua mixikanani sāpirenatxi atāo inakari oerekiko pisāpiretakiti? —itxarina.

<sup>11</sup> Ininiā isāpiretana:

—Teoso sākire mauīākani !imarotari Teoso auītetxi ininiua. Teoso oerekai hīte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isākire sāpirenatxi atāo inakari oerekikoā.

<sup>12</sup> Atxiīti ninoa iteene atamatari Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarina atamatakitina. Atxiīti iteene ikenakotarina Teoso sākire, iuaritika !imarotarina ikenakotakitina. Imarotaākamariko, akiritaākamariko Teoso, ininiā Teoso makatxakamariko ninoa maerekani.

<sup>13</sup> Ininiā Xesosi txari:

—Himarotatari ikara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko?

—!Aimarotari —itxana.

—Ininiā natokopa ininiāparako himarotatari apanakini sāpirenatxi atāo inakari oerekiko?

<sup>14</sup> Ininiā imimarotakinitina oerekana:

—Iua takarauatakari takari Teoso sākire. <sup>15</sup> Aua kākiti kimapori tiniāpo takarekitxi irikiniātaā atoko inakani. Ininiā Teoso sākire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiā imakatxakari Teoso sākire ākixinireēna apokakari.

<sup>16</sup> —Aua kākiti kai auiniātaā atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sākire, iusaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana. <sup>17</sup> Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniā, imisiritiko Teoso sākire auikinina xika apokiniā, iusaaki itakanaparina Teoso sākire.

<sup>18</sup> —Aua kākiti aanaia auiniātaā atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sākire. <sup>19</sup> Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiā ikara misirienetana ninoa. Kaiāopokori inireēkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro,

inireëkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso sãkire, ininiã kona iriuata.

<sup>20</sup> Aua kãkiti kipatxi erekari auiniãtaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sãkire. Iriuatana. Åti iriuata poiãoka, trítakata. Åti iriuata apiata, sesëtakata. Åti iriuata ito, seïkata.

### *Tirikapi Pirena*

*(Arókasi 8.16-18)*

<sup>21</sup> Xesosi pimaãna ninoa:

—Nanipa hítakari tirikapi? Kopiti åkikani hítakatari? Amesapatapikani hítakatari? Konapitini. Hítakari itano imakinika iopinikini íkapani. <sup>22</sup> Iomaãtakori åti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari híkamakiti. <sup>23</sup> Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

<sup>24</sup> Xesosi sãkirauatapanika:

—Hítakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hïkenakotako. Erepaniko pikamakiti åtimoni, kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. <sup>25</sup> Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kípítakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makípítakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

### *Takariki Pirena*

<sup>26</sup> Apikomoni Xesosi txari:

—Teoso auítetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa. <sup>27</sup> Itakarauata. Imaka íkanõka. Åti iparíka ikama pokamara. Iuasaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. <sup>28</sup> Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. <sup>29</sup> Oaneëpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.

Ikara atoko itxa Teoso auítetxi ininiãua.

*Mostata Pirena*  
(*Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19*)

<sup>30</sup> Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:

—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Īkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: <sup>31</sup> Teoso auĩtetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. <sup>32</sup> Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari Teoso. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

<sup>33</sup> Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sãkire imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana. Imimarotakanisaakiri isãkire, poiãonoka isãpiretana.

<sup>34</sup> Teoso sãkire oerekasaakina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta. Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotinina ĩkapani.

*Xesosi Iotokakiniri Ītima*  
(*Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25*)

<sup>35</sup> Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:

—Maĩpiriãta ipoa. Ipiniãmoni masa —itxana.

<sup>36</sup> Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iuasaaki imoianariakori anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata. <sup>37</sup> Īpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiã ãparaã ierepeẽpokataua kanaua ãki. Kanaua sakikaar-iãpotape.

<sup>38</sup> Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta. Ninoa õpirĩkari iua:

—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinana-panoka —itxana.

<sup>39</sup> Ininiã imereka. Ipinitari ïtima:

—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.

Ininiã itsorïkaxitita. Ïtima iotoka. Tsakati iotoka apaka.

<sup>40</sup> Ininiã Xesosi:

—Natokopa ininiãpa kapïkarei hïte? Kinirepa hïte kona auikano nota? —itxana ninoa.

<sup>41</sup> Apiapïkareta ninoa. Ininiã ninoa:

—Kinakaripa ia kiki, kotxi ïtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

## 5

*Kiki Maerekani Matamatakoni Auaïtotakiti  
(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)*

<sup>1</sup> Xesosi imoianariakorikata apoka ätiãtaã Xerasa tōpa, Kariréia poa ipiniã. <sup>2</sup> Xesosi kanïkiïtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari. <sup>3</sup> Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti liposotari iïtxikiniri iua. Iïtxikare metao kamakori karakitapekata. <sup>4</sup> Kaiãokatani kãkiti iïtxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nïkatiniri iua. <sup>5</sup> Ïkanōka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua. <sup>6</sup> Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteëkata iuamoni. Ikapotoreëkaua iua apisatoõ.

—Apiananiri pitxaua —itxa.

<sup>7</sup> Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso äkiri pitxaua. Apiananiri äkiri pitxaua. Kipa pinireka nota ïkapani? Teoso uãkaã namanaãi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti.

<sup>8</sup> Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:

—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.

<sup>9</sup> Xesosi pimaãri:



—Kipa piuãka? —itxari.

Iua apakapapiretari:

—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani mata-matakoni ate.

<sup>10</sup> Iteene iua amanaaãpotari Xesosi:

—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.

<sup>11</sup> Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani. <sup>12</sup> Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:

—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.

<sup>13</sup> Ininiã Xesosi iokanataua. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ãroã itxana irari ãtomonni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ãroãkasaaki, irari miteãkata oiokiriãtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.

<sup>14</sup> Irari ãkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina. <sup>15</sup> Eureka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auããtotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão ãikitapeka auari. Iuaritika ninoa pãkarauata. <sup>16</sup> Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pãrena, irari pãrena pakini. <sup>17</sup> Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.

<sup>18</sup> Xesosi iereãtakasaakiua kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini ãkapani. <sup>19</sup> Xesosi lauritari. Itxari:

—Pisa pinirmanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite ãkapani. Pisãpiretana iua iteene iamoniãkai pite. <sup>20</sup> Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isãpiretari kãkiti Xesosi kamakiti iua ãkapani. Iuaãtaã auakani tsoriãkaãta:

—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

*Xãiro Amanaãkiti Pirena  
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)*

<sup>21</sup> Ininiã eereka Xesosi ïpiriãta ipoa. Ininiã ipoa ïtiniã kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. <sup>22</sup> Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auïte apoka iuamoni. Akiritaãka Xáiro iua. Iua kapotoreëkua Xesosi apisatoõ. <sup>23</sup> Iua iteene amanaãri Xesosi:

—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ïkapani.

<sup>24</sup> Ininiã Xesosi sari iuakata. Kãkiti kinapokope itxakata isinina.

*Xesosi Mãka Maãtakakaro  
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)*

<sup>25</sup> Iuasaaki sito amianataro apoka. Tosikanani oa arëka !iotoka. <sup>26</sup> Okinika otxineiroteë oïkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiãopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari imakatzakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare. <sup>27</sup> Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaãtakari imãka, <sup>28</sup> kotxi oamoni: “Nimaãtakiniãri imãka, iuasaakiika erekapekano,” otxanãta oxinikakiti. <sup>29</sup> Ininiã omaãtakasaakiri, oarëka iotoka. Iuasaakipeka oimarotari erekape onini.

<sup>30</sup> Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:

—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.

<sup>31</sup> Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:

—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: “Kipa maãtakatano?” pitxa —itxana.

<sup>32</sup> Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari. <sup>33</sup> Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreëkua iuamoni. Opïkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni. <sup>34</sup> Ininiã Xesosi txaro:

—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

*Xáiro Ákero Ōkitikiko  
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)*

<sup>35</sup> Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:

—Pamarite ! auaika. Opĩpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.

<sup>36</sup> Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:  
—Kona pipĩkarauatape. Pauikano —itxari.

Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni. <sup>37</sup> Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata. <sup>38</sup> Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana. <sup>39</sup> Xesosi iroã. Itxana:

—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini !ipina. Oimakanãta —itxa.

<sup>40</sup> Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini iroã amarini auiniãtaã. <sup>41</sup> Imaĩkaro ouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkireẽ:

—Taritaa komii.

Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.” <sup>42</sup> Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta. <sup>43</sup> Ininiã Xesosi paniãtana:

—!Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.

Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

## 6

*Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire  
(Mateo 13.53-58; Arókasi 4.16-30)*

<sup>1</sup> Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ. <sup>2</sup> Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:

—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ìkora atoko itxa posotiiireta? <sup>3</sup> Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.

Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.

<sup>4</sup> Ininiã Xesosì txana ninoa:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, iuaã auakani, inirimate, iua aapoko ãki auakani pakini ! ipaxitari. ! Auikarina iua sãkire —itxa.

<sup>5</sup> Ininiã iuaã kona ikamari iposotiiire apiari. Iuako itaka ãtikaka amianatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxìkitaka. <sup>6</sup> Itsorìkaãta, kotxi iuaã auakani ! auikari isãkire. Ininiã iua tõpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxiti-moni. Iuaìkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

*Xesosì Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.*

*(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)*

<sup>7</sup> Xesosì akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaìkana ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ìkapani.

<sup>8</sup> Itxana:

—Kona minakati hanikape. Hìtsonerenoka hanika. Kona hìtii, kona auatxi, kona txineiro !hanikape. <sup>9</sup> Hìkiti mata hìeretaka. ãtika kasipiri himãka hanika. <sup>10</sup> Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki, hìkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko. <sup>11</sup> Kãkiti mapakapakanisaakii, hìsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã hìtakanapana. Hìpotorikasaaki, hìkaxipokari kipatxi hìkiti mataã auakari,

ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hõte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.

<sup>12</sup> Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.

<sup>13</sup> Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iĩtxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

*Xoã Kapatxisareri Ipinini*

*(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)*

<sup>14</sup> Auĩtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:

—Ikara Xesosi, Xoã kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire auu iuamoni.

<sup>15</sup> Ætikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiua. Ætikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka ininiua.

<sup>16</sup> Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua Xesosi txa. Ipĩpekariika iuaĩkana õkitikapekaua —itxa.

<sup>17</sup> Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ãtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maĩkari Xoã. Iaxiriĩtotari, kateia ãki taka itxari. <sup>18</sup> Xoã takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari ãtanoro pitakini —itxari.

<sup>19</sup> Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoã. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoã. Kona oposotari oõkiniri iua, <sup>20</sup> kotxi Erotxi pĩkari Xoã. Iua imarotari, atão inakarínoka kamakari, erekarínoka kamakari ininiua Xoã. Xoã sãkire ikenakotakasaaki, !iteene !imarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.

<sup>21</sup> Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaïtxitana so-tato auïteakori, Kariréia auakani auïteakori, apanakini auïteakori pakini. <sup>22</sup> Ininiã Erotxia ãkero apoka iua kiinir-itiã. Iuasaaki oserenapiríkata Erotxi apisatoõ, ikemaïtxi-takini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi txaro oa ãtokoro:

—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai.

<sup>23</sup> Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.

<sup>24</sup> Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:

—Kiripa namanaãtari? —otxaro.

Ininiã onoro txaro:

—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pïtxari. Ikara atoko pamanaãri iua —otxaro.

<sup>25</sup> Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaïkana. Katimariã auïtëximoni osa. Oamanaãri iua:

—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.

<sup>26</sup> Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaïtxitakini apisatoõ. Ininiã !apakata imasikakaniãri isikaenetakiti.

<sup>27</sup> Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:

—Ikii himina —itxa.

Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão.

<sup>28</sup> Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona ãtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.

<sup>29</sup> Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina iïto. Itakarina iïto kai iriko ãki.

*Sïko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini*  
(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

<sup>30</sup> Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xesosimoni. Isãpiretarina ikamakitina, oerekak-itina pakini. <sup>31</sup> Iuasaaki kaiãopokori kãkiti aua iuaãtaã, ininiã !apakata inipokotinina. Ininiã:

—Amasipeka kākiti mauakaniātaā atomatini ĩkapani — itxana.

<sup>32</sup> Ininiā kanauaā iereētauana. Īpiriātarina ipoa. Isana kākiti mauakaniātaā. <sup>33</sup> Kākiti itikari Xesosi inapaāpotini, ininiā ninoa miteka. Iopiriārina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika. <sup>34</sup> Iua kanĭkiĭtakasaaki apisamoni mirikiniti kākiti, ininiā iamoniĭkana, kotxi soti auĭte ipi-tikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiāori Teoso sāpiretakiti.

<sup>35</sup> Ininiā mapiāpeka inaāpotiniā, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:

—Kona kākiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaāpopeka.

<sup>36</sup> Ininiā pipaniātana kākiti isinina ĩkapani nipokori iamotinina tĭkane.

<sup>37</sup> Ininiā Xesosi:

—Ĥitekarako sikakienatana ninoa —itxana.

Ininiā ninoa:

—Pinirekatari asini komiri aamotini ĩkapani? Oito kasiriti kākiti pariĭkauatini ĭki anireka komiri ĭki naia kākiti nikini ĩkapani —itxana.

<sup>38</sup> Ininiā Xesosi pimaāna ninoa:

—Kipakinipa komiri katari aua? Hātariko —itxa.

Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:

—Sĭko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua — itxarina.

<sup>39</sup> Xesosi paniātana ikinika kākiti topākini katso-tati nopini. <sup>40</sup> Ātiātaā iitopākana sĭkoēta, ipinimoni iitopākana seĭ. Imakinikana ikara atoko itxaāpotana iitopākinina.

<sup>41</sup> Ininiā Xesosi kosekari sĭko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaāta iaxiti:

—Erekapitikari pisikakiti —itxa.

Eereka imaxiōpekarari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaāpotana apanakini. Iuaĭkana

imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana.  
<sup>42</sup> Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana. <sup>43</sup> Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xāpoka itetakori.  
<sup>44</sup> Iuasaaki sīko mio kikiakori nipokotakani.

*Xesosi Ipoa Nopini Itīpokotini*  
 (Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

<sup>45</sup> Xesosi takapiretakasaakiri kākiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriātīnina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ĩkapani. <sup>46</sup> Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratarī nopini isa Teoso imisākiretini ĩkapani.  
<sup>47</sup> Mapiāpe inakasaaki kanaua ipoa apanīkakiāxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriīpanika aua.

<sup>48</sup> Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaāpotana ninoa. Ininiã ikatimaāpotakasaaki, Xesosi apokaāpota ninoamoni. Itīpokota ipoa nopini. Inapaāpoaritana imoianariakori. <sup>49</sup> Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itīpokotini, ninoa uākatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata.

<sup>50</sup> Ininiã iua misākiretana:

—Kataparaxinire hītxako. Notakara. Na !hīpīkarauatape —itxana imoianariakori.

<sup>51</sup> Eereka kanauaã iereētaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa. Itsorīkaātana:

—Kirīpa atxiīti? —itxana.

<sup>52</sup> Ikara atoko isākirena, kotxi kona ixinikaikarīna Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

*Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini*  
 (Mateo 14.34-36)

<sup>53</sup> Xesosi imoianariakorikata ĩpiriātari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni. <sup>54</sup> Ikanīkiītakasaakina apanakini itikari Xesosi.

—Xesosira —itxana.



<sup>55</sup> Ininiã imitekana kãkiti auinimoni amianatakani apinina ïkapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni.  
<sup>56</sup> Ikini sitatxiti kãkiti amianatakani sirïka kimapori tiniãpo. Amanaãrina Xesosi auringinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani erekapeka itxïk-itaka.

## 7

### *Xoteoakori Ìikite Pirena* *(Mateo 15.1-9)*

<sup>1</sup> Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareë ïkani, apotiitaua Xesosikata. <sup>2</sup> Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniua nipokori inikinina apisa. Ininiã itxana:

—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.

<sup>3</sup> Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirïkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

<sup>4</sup> Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanatxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.

<sup>5</sup> Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirïka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.

<sup>6</sup> Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Mitxipitipanika Isaía sãpiretai hïte. Atão iua sãkire, kotxi hïsãkire atxiïti erekari, txamari kona hïkamari hïsãkire iaõka. Iua txari:

Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. Ækixinireẽna Ìinirekanona.

<sup>7</sup> Maxikatiïka ninoa kapotoreëkaua nota apisatoõ.  
Maxikatiïka ninoa txano: “Ateosone pitxaua,”  
kotxi ninoa !oerekari nota säkire. Ninoaka säkire  
oerekana, txamari “Teoso säkire asäpiretai”  
itxana.

Ikara atoko Isaía iökatsopatakiti Teoso säkire.

<sup>8</sup> —Ininiã hïtakanapapekari Teoso säkire, kãkiti  
oereëkiti hïkamini ïkapani. <sup>9</sup> Hïtakanapapikari  
Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hïkamini ïkapani.  
<sup>10</sup> Kitxakapirïka Moisesi txari:

Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro  
pimisäkirepiretiniã, pokaãkako,  
itxa Moisesi säkire. <sup>11</sup> Txamari hïte oerekari kãkiti: “Kãk-  
iti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri  
isikiniri ninoamoni, isäpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika  
Teosomoni.’” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti nino-  
amoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni,  
hïte takauãkatari “Kopaã.” <sup>12</sup> Ininiãkara hõerekari kãkiti  
imatiretakanina iri, inoro pakini. !Apakata hõerekak-  
iti. <sup>13</sup> Ikara hõerekakiti xika kona hïte maãkatari Teoso  
säkire. Apiata hinirekari kãkiti oereëkiti. Auapanika itori  
hõereëkiti säkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

*Äkixiniretxi Txiko Pirena*  
(Mateo 15.10-20)

<sup>14</sup> Xesosi iuaïkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:  
—Hïkinika hïkenakota. Hïtakaõtxikariko nisäkire.  
<sup>15</sup> Imakinika hinikakiti, mapara auakari. !Ikamari ate  
maerekani. Hïxinireë potoriãkarira kamari maerekanitxi.  
<sup>16</sup> Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisäkire —itxa Xe-  
sosi.

<sup>17</sup> Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi äki  
ïroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:

—Pisäpiretaua mixikanani pisäpiretakiti —itxana.

<sup>18</sup> Ininiã iua txari:

—!Kiikitei hïte. Kona hïte imarotatari hinamaã ïroãkari kona kamari maerekanitxi. <sup>19</sup> Kotxi ïroãkari !isari hïx-iniremoni. Hïtikako ãki isa. Iposo atoko hïtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

<sup>20</sup> —Ixinireẽ potoriãkari iuara kamari kãkiti maerekani.

<sup>21</sup> Kãkiti ãkixinire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, ïtiriuatatxixi, okaniuatkatxixi, ãti kãkiti ïtanorokata isirïkini nire pakini. <sup>22</sup> Kãkiti ãkixinireẽ ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirieneretxi, pëtauatkatxixi kamakari, xikotakatxixi, ãti misãkirepiretiko, iuikiniua, miïkiteti inini pakini. <sup>23</sup> Ikinika ikara maerekati kãkiti ãkixinire auakari txikotari kãkiti xinire —itxa Xesosi.

*Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire  
(Mateo 15.21-28)*

<sup>24</sup> Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tõpa, Sitoõ tixini pakinimoni isa. Iuaã kãkiti aapoko ïroã. Kona inirekari kãkiti imarotiniri iua auiniãtaã. Txamari !iposotari iomaãtiniua. Kãkiti imaroãpotari iua auiniãtaã. <sup>25</sup> Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaitotaro oimi. Oãpokasaaki Xesosimoni, okapotoreëkua iua apisatoõ.

<sup>26</sup> Oa sito sãkiretari Kreko sãkire. ãto uãka oa. Siropenísia tixinikero oa. Okapotoreëkasaakia Xesosi apisatoõ, oamanaãri Xesosi:

—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ïtoã auakari —otxari.

<sup>27</sup> Ininiã Xesosi:

—Xoteo !pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atão. ! Erekari nokiniri amarini kiena anãpamoni —itxaro oa.

<sup>28</sup> Oa apakapapireta:

—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakero, anãpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika kãkiti

auiritari anãpapiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.

<sup>29</sup> Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti !luaika pamarite ïtoã —itxaro.

<sup>30</sup> Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirïkanãta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

### *Makenakoreti Pirena*

<sup>31</sup> Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tõpa. Ìpirixititari Sitoõ tixini. Sitatxi tõpa tesi pakini ìpirixitita. Apoka Kariréia poamoni. <sup>32</sup> Ætikaka kãkiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atão isãkirauatini. Ninoa iteene amanaãri Xesosi:

—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ïkapani —itxana.

<sup>33</sup> Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikïpita ãki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini. <sup>34</sup> Eereka ionakaãta iaxiti, oõka itxa:

—Epataa —itxa.

Popïkari sãkireë, “Piauãka.” <sup>35</sup> Iuasaakipeka ikenakoki auãka, ininiã kakenakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isãkirauatini.

<sup>36</sup> Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kona hïsãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.

Txamari apiata ninoa sãpirenauata. <sup>37</sup> Kãkiti tsorïkaãta:

—Ìkinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasaãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

## 8

*Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti*  
(Mateo 15.32-39)

<sup>1</sup> Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosi-moni. Nipokori xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:

<sup>2</sup> —Nota amonikana naia kãkiti, kotxi ipi õti, ãti õti pakini õtipeka auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !auaika. <sup>3</sup> Niokanatiniaãna auinimoni manipokotakati-panikana, ininiã ipixiniãpo iõkapetana. Irikana. Ætikaka õtako ïkani kona apakata manipokotakanika isinina — Xesosi txana imoianariakori.

<sup>4</sup> Imoianariakori apakapapireta:

—Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiãkara nãpa aãpokari nipokori ito naia kãkiti asikakienatini ïkapani? —itxana.

<sup>5</sup> Ininiã Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hitemoni aua?

—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.

<sup>6</sup> Ipaniãtari kãkiti topãkini ixiti. Imaïkari iua komiri setxi.

—Erekari pisiãkiti —itxari Teoso.

Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. <sup>7</sup> Ninoamoni aua ãtikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari:

—Ia erekari —itxa Teosomoni.

Eereka ipaniãtana imoianariakori sikiniri kãkitimoni.

<sup>8</sup> Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina.

<sup>9</sup> Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.

Ininiã itakapiretanapana ninoa. <sup>10</sup> Iposo atoko imoianariakorikata iereëtaua kanaua ãki. Taomanota tõpamoni isana.

*Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire  
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)*

<sup>11</sup> Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtaminiri ïkapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aimarotini ïkapani —itxarina. <sup>12</sup> Ininiã Xesosi oõka. Itxari:

—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãopitikara nota txai hïte, kona noerekai hïte.

<sup>13</sup> Ininiã itakanapana. Iereẽtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaïkana.

*Pão Tireẽkari Pirena  
(Mateo 16.5-12)*

<sup>14</sup> Xesosi moianariakori maxinïkaretari pão. ãtika pão poriï kanaua ãki aua. <sup>15</sup> Ininiã Xesosi õtãkikana:

—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa Xesosi.

<sup>16</sup> Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:

—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinïkaretari pão.

<sup>17</sup> Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:

—Kinirepa hïsãkirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hiïkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire? <sup>18</sup> Kokimai, txamari, !hãtamatarari. Kakenakokimai, txamari !hïkenakotari nisãkire. <sup>19</sup> Kona hïxinikapanikari iusaaki nimaxiõpekitakiti sïko komiri, sïko mio kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hïxãpokaka? —ipimaãna.

Ininiã ninoa apakapapireta:

—Tosi kotari axãpokaka.

<sup>20</sup> Xesosi txana ninoa:

—Eereka ãti õti nimaxiõpekari setxi komiri poriï. Nisikari ipi ipi pakini mio kãkiti. Itetakori hãpotiitakiti, kipakinipa kotari hïxãpokaka? —ipimaãna.

Ininiã ninoa:

—Setxi kotari axãpokaka.

<sup>21</sup> Ininiã Xesosi:

—Ininiã kinirepa kona hiikitetapanikari?

*Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri*

<sup>22</sup> Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iusaaki kãkiti minari mõsiãreti iuamoni. Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti. <sup>23</sup> Ininiã iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iïtoã. Ipimaãri iua:

—Kõsiãrepekai? —itxari.

<sup>24</sup> Ininiã iua atamata.

—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tïpoko-takari aamina atoko —itxa.

<sup>25</sup> Iposo atoko Xesosi iuaïkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. <sup>26</sup> Ininiã Xesosi iokanatarari:

—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisãpiretiniri nikamakiti kãkitimoni —itxa Xesosi.

*Petro Auikari Xesosi Teoso Mereëkiti Ininiãua*  
(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

<sup>27</sup> Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kãkiti poiãoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoianariakori:

—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.

<sup>28</sup> Ninoa apakapapireta:

—Xoão kapatxisareri iuãkataina. Apanakini “Eriasi inakori” iuãkataina. Ininiã apanakini “Teoso sãkire sãpiretakari” iuãkataina —itxana Xesosi moianariakori.

<sup>29</sup> Iuaïkana Xesosi pimaãna:

—Hïtepekana, kipa hïte uãkatano? —itxana.

Ininiã Petro apakapapiretari:

—Teoso mereëkiti, kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxari.

<sup>30</sup> Ininiã Xesosi txana imoianariakori:  
—Teoso mereëkiti nininiua !hĩsãpiretapiri apanakini — itxa.

*Xesosi Sãpiretari Ipinini*

(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

<sup>31</sup> Ininiã ia atoko oerekarauata:  
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako. Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.

<sup>32</sup> Ikara isãpireta ikinimane kãkitimoni. Ininiã Petro anikari iua maparamoni. Itxari:

—Kona ikara atoko !pitxape. Kona erekari pisãkire ikara atoko pinini —itxa Petro.

<sup>33</sup> Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:

—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireëkiti kãkiti nireëkiti atokotxikana. Pite nireëkiti kona Teoso nireëkiti atokoni —itxa Xesosi.

*Xesosi Moianari Atão Inakari*

(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

<sup>34</sup> Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireëkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. <sup>35</sup> Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireëkitinoka, ininiã pinireëkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireëkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

<sup>36</sup> Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika



Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiïti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata âtipirika pikaikotini, kotxi tiitxi ïki poiãoka, pixinire karone apiata. <sup>37</sup>!Apakata kãkiti ïikitxitiniri Teoso, iuamoni isini ïkapani.

<sup>38</sup> ïkorasaaki kãkiti ! inirekari Teoso. Inirekari maerekatino. ïkorasaaki pipêtatiniãno nota, pipêtatiniãri nota sãkire, ininiãkara nota kãkiti itari iaxitikirino pêtataiko pite, uai nikanapiriãkasaaki. Nikanapiriãkasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

## 9

<sup>1</sup> Xesosi txana ninoa:

—Hïxinikariko ia nisãkire. Apanakini hïte uatxa uai auakanii, hïpinini apisapanika himarotari Teoso auïtetxi ininiãua. Auïtetxi kaposotiireri itxaua —itxa Xesosi.

*Moisesi, Erïasi Pakini*

*(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)*

<sup>2</sup> Seisi pakini ôti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã. Iuaã auakasaakina, Xesosi ïto ipinipo itxa. <sup>3</sup> Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari.

<sup>4</sup> Iuasaaki Erïasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata. <sup>5</sup> Ininiã Petro txari Xesosi:

—Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiiri ipi ãti pakini, pite ïkapani, Moisesi ïkapani, Erïasi ïkapani —itxa.

<sup>6</sup> Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipïkarauatiniã.

<sup>7</sup> Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hïkenakotariko iua sãkire —itxa.

<sup>8</sup> Katimaritika Xesosi moianariakori saporitika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sākirauatakani !auaika iuaã, Xesosinokara kaikota ninoakata.

<sup>9</sup> Ōtanoxiratari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:

—Mixikanani hītikakiti !hīsāpiretapiri apanakini. Nota hītari iaxitikiri nipinaka atoko iuaīkana nōkitikaākaua atokoikarako, hīsāpiretariko mixikanani hītikakiti — itxana.

<sup>10</sup> Ininiã ! isāpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isākirauanātana:

—Natokopa itxa kākiti ipīkaripeka iuaīkana ōkitikiniāua —itxanātana.

<sup>11</sup> Ipimaārina Xesosi:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini sākire: “Teoso mereēkiti apokini apisapanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?

<sup>12</sup> Ininiã Xesosi:

—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kākiti iposope inini īkapani. Teoso sākire iōkatsopatakori txari: “Kākiti itari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. !Inirekaākako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sākire iōkatsopatakori?

<sup>13</sup> Nisāpiretaiko Eríasi apokapeka. Kākiti misiritapekari iuani. Inireēka iaōka imisiritarina. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

*Amarini Maerekati Matamatakoti Auaītotakiti  
(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)*

<sup>14</sup> Ninoa apokaãpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kākítipokoni. Ninoa ākitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiōkatsoparerini kākítikata itaparakienetakakaua. <sup>15</sup> Iuasaaki kākiti atapari Xesosi. Ipoxoniritikana itxana:

—Xesosi napani.

Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:

—Piteni?

<sup>16</sup> Ininiã Xesosi:

—Ari, notara.

Ipimaãna:

—Kininiãpa hîtxitakakaua? —itxa.

<sup>17</sup> Ininiã kiki kãkiti sauaki auakari apakapapiretari:

—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati mata-matakoti auaitotari iua. !Auritari namarite sãkirauatini. <sup>18</sup> Iua maĩkasaakiri, okaĩtotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriĩtaua. Itorõkaĩtota. Ininiã nimisãkiretamana pimoianariakori omitikiniri maerekati matamatakoti, txamari ninoa !iposotari.

<sup>19</sup> Xesosi txari:

—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Hĩminari amarini notamoni —itxana.

<sup>20</sup> Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txĩkitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini iriãkata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxĩkitakari amarini. <sup>21</sup> Xesosi pimaãri iri:

—Kirisaaakipa ipotorika ĩkora atoko inini?

—Axapitipanikara ipotorika ĩkora atoko inini. <sup>22</sup> Itokata maerekati matamatakoti okaĩtotari xaminamoni. Itokata okaĩtotari kãuaãrimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko maerekati matamatakoti. Piamonĩkauako atepaniko —itxa iri sãkire.

<sup>23</sup> Ininiã Xesosi:

—Nota posotatari? Teoso sãkire auiãkari posotari ikaminiri ikinika —itxari.

<sup>24</sup> Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iãtsaritika:

—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka !nauikari, ininiã pisikaposotiiretano iteene pisãkire nauikini ĩkapani.

<sup>25</sup> Isākirauanātakasaakina, kākitipokoni miteēkata ni-noamoni Xesosi kamakiti imarotininina ĩkapani. Ininiā Xesosi itapararitika txitari maerekati matamatakoti:

—Pite maerekati matamatakoti. Pitxīkitakari kākiti masākireti inini. Pitxīkitakari kākiti makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokīka. Iuaīkana !pīroāpinikako iua ĩtoā —itxa Xesosi.

<sup>26</sup> Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraītokatari atoko, sipe itxa. Iua amarini ipīkari ĩto atokopeka itxa. Ininiā apanakini kākiti:

—Ipīpeka —itxarina.

<sup>27</sup> Ininiā Xesosi maīkauakotari. Ōkitikari iua, ininiā itima.

<sup>28</sup> Xesosi aapokotxi āki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianariakori pimaāri:

—Natokopa ininiāpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —itxana iuamoni.

<sup>29</sup> Ininiā Xesosi:

—Teoso pimisākiretakasaaki, iusaaki pimanipokotakaniāra, iusaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

### *Xesosi Iuaīkana Sāpiretari Ipinini*

*(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)*

<sup>30</sup> Iuaā ipotorikana. ĩpirixitarina Kariréia tōpa. Xesosi !inirekari apanakini kenakoenetiniri iua auiniātaā.

<sup>31</sup> Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiā Xesosi:

—Nota hītari iaxitikiri mīkapiritaākako. Nisikaākako kikiakorimoni inirekaākitina ikaminina tīkane. Ninoa okano nota. Ipi ōti āti ōti inakasaaki iuaīkana nōkitikauako —itxa.

<sup>32</sup> Ninoa !imarotari Xesosi sākire. Ninoa pīkari ipi-mainirina iua.

*Kiripa Kākiti Apiatakari Txataua?**(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)*

<sup>33</sup> Kapanaoō sitatxiti apokana. Aapokotxi āki auakasaakina, Xesosi pimaāna ninoa:

—Natokopa itxa hīsākire, uaimoni aīkasaaki hīta-parakienatakakasaakia? —itxa.

<sup>34</sup> Masākirenika itxana, kotxi kimaporiāpo ninoa sākire: “Īkiripa ate apiatakari?” itxana. <sup>35</sup> Xesosi, iitopāka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.

—Hīkinika uaimoni hiitopāka. Apiatakari pininiāua pinirekiniā, piteka poiāotakaua. Ikinimane nitiri pitx-auako.

<sup>36</sup> Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

<sup>37</sup> —Papakapiniāri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniāno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

*Maerekani Matamatakoni Omitiākari**(Arókasi 9.49-50)*

<sup>38</sup> Xoāo sāpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uākaā. Kona pimoianarini iua. Ininiā ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.

<sup>39</sup> Ininiā Xesosi:

—!Hītokakapiri ikara ikamini. Kākiti nota uākaā maerekati matamatakoti omitiākari, kona imisākirepiretano. <sup>40</sup> Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua. <sup>41</sup> Nota atāopitikara nitxai hīte. Atxiīti kākiti sikai āparaā, kotxi Teoso mereēkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiā apakapapitikariko ikamakiti īki.

*Maerekati Oerekakari**(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)*

<sup>42</sup> !Erekari kākiti mitari oerekiniāri amarini nota sākire auīākari maerekati ikamini. !Erekari. Ereka-mariko kai mitari iaxirikaākamako iua kākiti mitari nokiā, eereka okaākamako ipoamoni ipinini ĩkapani. <sup>43</sup> Piuako maerekati ikamākitakiniāi, pitsotakari. Ereka-mariko ātinani piuako Teosokata ātipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiā, pisa maerekani misiritikoātaā. Iuaā xamina tirinapika. !Oakaāka. Atxiīti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaātaā. !Erekari. <sup>44</sup> Iuaā kītxi piītoā auakaro !opina. Xamina !oakaāka. <sup>45</sup> Pikiti maerekati ikamākitakiniāi, pitsotakari. Ereka-mariko ātinani pikiti Teosokata ātipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiā, pisa maerekani misiritikoātaā. Iuaā xamina tirinapika. !Oakaāka. Atxiīti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaā. !Erekari. <sup>46</sup> Iuaā kītxi piītoā auakaro !opina. Xamina !oakaāka. <sup>47</sup> Poki maerekati ikamākitakiniāi, pimakatxakari. Ereka-mariko ātinoka poki auini Teoso auītetxi ininiātaāua pisini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiā pisa maerekani misiritikoātaā. Iuaā xamina tirinapika. !Oakaāka. Atxiīti poki ipi aua, txamari pite sari iuaā. !Erekari. <sup>48</sup> Iuaā kītxi piītoā auakaro !opina. Xamina !oakaāka.

<sup>49</sup> Iōkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaākako ikinimane kākitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataākako. <sup>50</sup> Iōkira erekaro. Txamari iōkira koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata xinitxi piōkiratini ĩkapani. Atāo iōkira atoko hītxako. !Hītxitakakapeua.

## 10

*Kiki Ītanorokata Itakanapakakini*

*(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)*

<sup>1</sup> Xesosi potorika iuaā. Xotéia tōpa isa. Īpiriākitari Xotāo kăuaāriti. Iuaīkana kākiti apotiitaua iuamoni.

Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini atokokana.

<sup>2</sup> Kikiakori, pariseo inakaniua, apoka Xesosimoni. Ninoã nirekari Xesosi kerokiniri isãkire, ininiã ipimaãrina:

—Atãokani erekari kiki takanapiniro ïtanoro?

<sup>3</sup> Ininiã Xesosi:

—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?

<sup>4</sup> Ininiã ninoã:

—Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ïtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.

<sup>5</sup> Ininiã Xesosi:

—Moisesi auiritai hïtanoro hïtakanapini, kotxi paikori hïxinire. Teoso nireëkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hïtanoro hïtakanapini. <sup>6</sup> Kotxi merepitipanika

Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini.

<sup>7</sup> Ikara atoko ininiãpitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ïtanorokata auini ïkapani. <sup>8</sup> Ininiã ãtika atoko itxauana. Ininiã ipi kãkiti !itxauana. ãtinokara

itxapekauana. <sup>9</sup> Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.

<sup>10</sup> Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina, imoianariakori pimaãri iua ikara sãkiretxiti iuaïkana oerekinina ïkapani.

<sup>11</sup> Ininiã isãpiretana:

—Kiki ïtanoro takanapakari, ãto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ïtanoro. <sup>12</sup> Iua atokokana sito õtaniri

takanapakaro, ãti õtanirita inakaro maerekati okaminiri õtaniri —itxa Xesosi.

*Xesosimoni Amarini Apokini*

*(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)*

<sup>13</sup> Iposo atoko ãtikaka kãkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso ninoã amarini ïkapani. Txamari imoianariakori txitana. !

Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. <sup>14</sup> Xesosi ikara ikenakotakasaaki, lapokaerekatari. Ininiã iua:

—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. ! Hõtokakapiri, kotxi kãkiti Teoso auïtetakani amarini atoko itxauana. <sup>15</sup> Ia atão: Kãkiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auïtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.

<sup>16</sup> Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amarimimoni.

*Ãtokori Ito Txineiroteri*  
(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

<sup>17</sup> Xesosi iuaïkana potorika. Iuasaaki ãtokori miteka iuamoni. Ikapotoreëkãua Xesosi apisatoõ.

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ïkapani? —itxa.

<sup>18</sup> Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari.

<sup>19</sup> Pite imarotari Teoso paniãtakiti. ! Pokaniuatape. ! Pisiríkape ãti ïtanorokata. ! Pïitiriuatape. Poxiene ! pikamape. Apanakini ! pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.

<sup>20</sup> Iua ãtokori txari:

—Noereëkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikïpitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.

<sup>21</sup> Ininiã Xesosi apokaerekatari iua.

—Auapanika ãtinoka pikamini tïkane. Pisa. Ti-itxi ikinika pinakiti pivëtxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.

<sup>22</sup> Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.

<sup>23</sup> Xesosi sapotorika, misãkireta itxana imoianariakori:



—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auñtetxi ininiãtaãua —itxa.

<sup>24</sup> Imoianariakori:

—Anekani? —itxana.

Iuaĩkana Xesosi txari:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auñtetxi ininiãtaãua. <sup>25</sup> Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auñtetiniri Teoso —itxana.

<sup>26</sup> Imoianariakori iteene tsoriãkaãnãta.

—Ininiã kipa sari Teoso auñtetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.

<sup>27</sup> Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kãkiti !iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.

<sup>28</sup> Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ãka-pani —itxari Xesosi.

<sup>29</sup> Ininiã Xesosi:

—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pĩtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ãkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ãkapani, <sup>30</sup> pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. ãkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iusaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ãtipirika. <sup>31</sup> Uatxa apiari inakari, iusaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iusaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

*Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini  
(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)*

<sup>32</sup> Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi iikiika. Iuasaaki ninoa maerekax-iniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pïkarau-ata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isãpiretana païtiki kãkiti kamakiti iuamoni tikane.

<sup>33</sup> Ininiã iua:

—Hïkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hïtari iaxitikiri sikaãkako sasetotxi auïteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaãkako. <sup>34</sup> Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti pakini õti inakasaaki iuaïkana nõkitikauako —itxa imoianariakorimoni.

*Txiako Xoão Pakini Amanaãkiti*  
(Mateo 20.20-28)

<sup>35</sup> Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.

—Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti pikamini —itxana.

<sup>36</sup> Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kipa hinireka nikaminii hïte? —itxana.

<sup>37</sup> —Pite ikinimane auïte pinakasaakiua, paunitaua pitekata aïtopãkini, pikikomoni, pisaneremoni aïtopãkini —itxana.

<sup>38</sup> Ininiã Xesosi:

—!Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko iãtatxi tsiïtxiã niãtini ïkapani. Hïposotatari ikara hiãtini? Nipatxisataãkako tsiïtxiã. Hïposotatari ikara atoko hïpatxisatiko?

<sup>39</sup> —Aposotapitika —itxana ninoa.

Xesosi txana ninoa:

—Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara hïpatxisataãkako nota patxisatiko atokokana. <sup>40</sup> Txamari !niposotari nauritini hïte nikikomoni, nisanaremoni

hiitopãkini, kotxi Teoso mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani tĩkane —itxa Xesosi.

<sup>41</sup> Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana. <sup>42</sup> Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori: —Uaimoni hina. Hiitopãka notakata —itxana ninoa.

—Hĩte imarotari Xoteo minakanuia auĩteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka. <sup>43</sup> Ninoa atoko !hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini. <sup>44</sup> Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. <sup>45</sup> Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !auari. ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota ĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

*Mõsiãreti Patximeo Inakori*  
(*Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43*)

<sup>46</sup> Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iusaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõsiãreti amanaãnãtaro txineiro. <sup>47</sup> Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamoniãkanoko —itxa.

<sup>48</sup> Ininiã apanakini kãkiti pinitari:

—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.

Iuaritika apiata akirinanikata:

—Taviini apika mekani. Piamoniãkanoko nota —itxanãta.

<sup>49</sup> Ininiã Xesosi iotoka itxa.

—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.

Ininiã ninoa:

—Pipoxokoniuaatako. Põkitikaua. Akiritapekai — itxarina iua mõsiãreti.

<sup>50</sup> Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.

<sup>51</sup> Ininiã Xesosi:

—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.

—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.

<sup>52</sup> Ininiã Xesosi:

—Pisa. Erekapekai, kotxi pite aukari niposotiire — itxari.

Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

## 11

*Xesosi Xerosareë* Apokaãpotini

(*Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19*)

<sup>1</sup> Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareë. Õtanoxiratar, oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petãnia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori.

<sup>2</sup> —Hõsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomëta ãkiri iaxiriãkori. Kãk-iti !iitopãkapanika iua nopini. Hõkoxirikari. Uaimoni mina hõtxari. <sup>3</sup> Kãkiti pimaãkasaakii hõte: “Kinirepa hõkoxirikatari xomëta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaãkana akamoni aminariko,” hõtxako.

<sup>4</sup> Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomëta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. <sup>5</sup> Ætikaka kãkiti iuaã auakani:

—Kinirepa hõkoxirikatari xomëta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.

<sup>6</sup> Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã auakani:

—Ininiã hanikaikari —itxana.

<sup>7</sup> Ninoa anikari xomēta ākiri Xesosimoni. Ininiā imākana āti imākana nopini auakari itakarina xomēta ākiri nopini Xesosi topākini ĩkapani. <sup>8</sup> Apanakini kākiti matameēkari imākana āti imākana nopini auakari kimaporiā Xesosi napini tikane. Apanakinipekana sauakari aāxike. Kimaporiā itakaāpotarina. <sup>9</sup> Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini akiriāpokatana ipoxokoniritikana imakinikana:

—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikinii pite. <sup>10</sup> Peerekari Teoso, aātokirini Tavii aāūite ininiua atokokana iuaĭkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaāpokatana.

<sup>11</sup> Xesosi apoka Xerosareē. Teoso misākiretiko aikotimoni isa. Iuaā ĩroā itxa. Ikinika iroko āki itikapokota. Iua atoko mapiāpe, ininiā isari Petánia aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

*Piko Mina Marito Pirena*  
(Mateo 21.18-19)

<sup>12</sup> Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita. <sup>13</sup> Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuākatiniāro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini.

<sup>14</sup> Ininiā Xesosi:

—Kākiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina.

Imoianariakori kenakotari isākire.

*Pirātxi Vētxitakani Omitikiko*  
(Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoāo 2.13-22)

<sup>15</sup> Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareē. Xesosi ĩroā Teoso misākiretiko aikotiā. Omitikana kākiti iuaātaā amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoā vētxitakani topākini apaka. <sup>16</sup> Iua !auiritana kākiti

anikiniri tiitxi aiko ĩpirikoatinina. <sup>17</sup> Xesosi oerekana kākiti iuaã auakani:

—Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ia naapoko. “Teoso misākiretiko aikoti” akiritaãkako, ikini itixiti auakani misākiretinino ĩkapani, itxa. Txamari hĭte txĭkitakari ia aiko kiĭtiririni iomaã-tiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

<sup>18</sup> Sasetotxi auĭteakori, kaiōkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sākire. Ininiã ninoa tsoriãkaãta. Ixinikaxititana.

—Kanatokopa atxatari Xesosi aōkini? —itxanãtana.

Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sākire, ininiãkara sasetotxi auĭteakori, kaiōkatsoparerini pakini pĭkari Xesosi.

<sup>19</sup> Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.

<sup>20</sup> Katimatiniãkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opĭpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. <sup>21</sup> Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sākire, ininiã akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamataro piko mina. “Kākiti !itxi-maikaiko piri,” pinakito. Oa piko mina ipĭpeka —itxari.

<sup>22</sup> Ininiã Xesosi:

—Pauikapiretariko Teoso sākire. <sup>23</sup> Atãoenekara nisãpiretai. Pauikiniãri Teoso sākire, piposotari pipaniãtiniri ikira õtanoxiratari: “Pōkitikaua. Pokakataua potxoari uunitimoni.” Pãkixinireẽ iteene pauikiniãri pisākire iaōka apokini, ininiã apokapitikako pamanaãkiti. <sup>24</sup> Ikara atoko ininiã nota txai hĭte, Teoso pimisākiretakasaaki, pamanaãkasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiã papakapapanikariko. <sup>25</sup> Teoso pimisākiretakasaaki, ãti pomanatiniã, pitakanapariko pomanãkare. Pimaxiniãkaretiniãri maerekati ikaminii, ininiã piri

iaxitikiri maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti.  
<sup>26</sup> Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

*Xesosi Paniãtakari Moerekakoni  
 (Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)*

<sup>27</sup> Iuaĩkana apokana Xerosareẽ. Xesosi tĩpokota aiko Teoso misãkiretiko pirikere ãki tinikata. Itĩpokonãtakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini apoka iuamoni.

<sup>28</sup> Ininiã ninoa txari:

—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina Xesosi.

<sup>29</sup> Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. ãtinoka nipa-imaãiko hĩte. Hĩsãpiretiniãno, nota sãpiretai hĩte niokanatakiri uãka apaka. <sup>30</sup> Kipa paniãtari Xoõoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoõo? Kãkitikani paniãtari Xoõo? Hĩsãpiretano —itxana.

<sup>31</sup> Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipi-maãkakana:

—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: “Teoso paniãtari iua,” ininiã iua: “Kinirepa kona hãuikatari iuani sãkire?” itxapemaua.

<sup>32</sup> Aãpakapapiretiniãri: “Kãkiti paniãtari iua,” ikinimane omanataua —itxanãtana.

Ninoa pĩkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoõoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua. <sup>33</sup> Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Ate !imarotari.

Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hĩte nipaniãtakiri uãka.

## 12

*Parīkauatakani Maerekani  
(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)*

<sup>1</sup> Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanīkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ĩkapani. Iposo atoko ipaniãtana ãtikaka kikiakori itakare inĩkatinina ĩkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparĩkana ĩki. Iposo atoko katakareri sipe. <sup>2</sup> Ova manapi, iua katakareri iokanatarini ititiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini ĩkapani. <sup>3</sup> Txamari iua apokasaaki ninoa maĩkari iua. Ixirokitatarina. “Pisipeka,” itxarina. Miketika ikanapiripe.

<sup>4</sup> —Iuaĩkana katakareri iokanatarini ãti ititiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroã ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiã. <sup>5</sup> Iuaĩkana katakareri iokanatarini ãti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiãopokori ititiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itx-aãpotana.

<sup>6</sup> —Iua katakareri auapanika ãtinoka iokanatinini ĩkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotõkire iokanatarini imi ninoamonikana. “Notamoni ninoa paxitariko namarite” itxa. Ininiã imi apoka ninoamoni. <sup>7</sup> “Katakareri ãkiri napani. Maõkari. Aõkiniãri, itakare imakinika kaikotinua ate,” itxakakana kikiakori.

<sup>8</sup> —Ininiã ninoa maĩkari katakareri ãkiri, oka itxapirina, kikio xiripire oka itxarina iito.

<sup>9</sup> —Ininiã kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.

—Iua kanapiriã. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniãtana apanakini itakare imakinetinina ĩkapani —itxa Xesosi.



<sup>10</sup> Hīte atatsopatapekari ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Aapokotxi kamakani kona nirekari ātika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maīkakari itxaua.

<sup>11</sup> Teosokara txīkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

<sup>12</sup> Xoteo auīteakori imarotarina Xesosi sākire. Ninoā imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiā ninoā omanākarauata Xesosi sāpiretakiti xika. Ninoā kinirāo maīkaka itxarina Xesosi, txamari !imaīkarina iua, kotxi ipīkarina kākiti. Ininiā itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

*Homano Auīte Īkitxitiko*  
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)

<sup>13</sup> Eereka Xoteo auīteakori iokanatana ātikaka Erotxi sākire auiākani, ātikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isākire, kotxi ninoā nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaīkinirina ĩkapani. <sup>14</sup> Ninoā apokasaaki, imisākiretarina Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari pite sākire atāonani ininiāua. Poerekari atāonani Teoso nirekiti kākiti kamini ĩkapani. !Pipīkari kākiti. Kākiti poiāori pimisākiretini atokokana kākiti apiari pimisākireta apaka. Ikara atoko ininiā, pisāpiretaua. Atāokani txineiro asikini Homanoakori auītemoni, Sesa inakorimoni? <sup>15</sup> Atāokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? — itxana.

Xesosi imarotari isākirena. Imarotari ninoā pimarauatini isākire ikerokini ĩkapani. !Inirekarina atāo inakari imarotininina. Ininiā Xesosi txana ninoā:

—Kinirepa hātamahaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.

<sup>16</sup> Ininiā iminarona.

—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.

<sup>17</sup> Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, h̄sikariko Sesomoni iua nakiti. H̄sikariko Teosomoni iua nakiti —itxana.

Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apaka-papiretakiti.

*Ip̄kari Õkitikiniua Mauikakoni*

*(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)*

<sup>18</sup> Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ip̄karipeka iuaãkana òkitikiniua iuaãkana auãki inini ìkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.

<sup>19</sup> —Koerekareri, Moisesini iòkatsopatari ia ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ip̄pekarini uãka,” itxa Moisesi. <sup>20</sup> Setxi itaritxiakori aua ìkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari ip̄kasaaki meenetopanika itikinitaro. <sup>21</sup> Ininiã ãti itari takaro oakana. Ip̄kasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape ãti itari. <sup>22</sup> Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ip̄pena. Ereka oanipekana apaka op̄pe. <sup>23</sup> Ip̄kani òkitikasaakiaua, kiriãtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.

<sup>24</sup> Ininiã Xesosi:

—H̄ite kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iòkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota. <sup>25</sup> Ip̄kani iuaãkana òkitikasaakiaua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !ãtanorouataikako. <sup>26</sup> H̄ite !auikari ip̄kani òkitikiniua. H̄ite atatsopatapekari Moisesi iòkatsopatakiti aanaia tirinakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Apraõ, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. <sup>27</sup> Ikara atoko ininiã Apraõ, Isaki,

Xakoo pakini òkitikapekaua iuaĩkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hĩkerokari —itxa Xesosi satoseoakorimoni.

*Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini*

*(Mateo 22.34-40)*

<sup>28</sup> Iuaãtaã aua kaiòkatsopareri. Ikenakotana ninoa misãkiretakakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa api-aerekata Teoso nireẽkiti akamini?

<sup>29</sup> Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniãtakiti apiari ia: “Isaeo tõpa auakani, hĩkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. <sup>30</sup> Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã, ikini pitaparaxinireẽ pakini.” <sup>31</sup> Ātipekana Teoso paniãtakiti apiari ia: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti.” Iuananira Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

<sup>32</sup> Ininiã iua kaiòkatsopareri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitikara pisãkire, koerekareri. !Auari ãti Teoso. Iuanokara auari. <sup>33</sup> Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireẽkitiã, ikinipoko axinikakitiã, ikini ataparaxinireẽ. Atiretamanako apanakini aĩtoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua. Teoso paniãtakiti pirãtxi aõkini iua ĩkapani poiãori —itxa Xesosimoni.

<sup>34</sup> Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:

—Pite auĩtearitari Teoso.

Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

*Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri*

*(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)*

<sup>35</sup> Xesosi Teoso misãkiretiko aikoti oerekaruanã-takasaaki, ipimaãri:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: “Tavii apika mekanirako Teoso mereẽkiti txauako?” itxana. <sup>36</sup> Erekari Matamatakoti kamasãpirenatakari Tavii:

Apiananiri misãkiretari niauïte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauïte,

itxa Taviini. <sup>37</sup> Tavii akiritari iua Teoso mereẽkiti “Niauïte.” Ikara atoko ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.

Iuasaaki ikinimane kãkiti iuaã apitiitakaniua potxitari Xesosi sãkire.

*Kaiõkatsoparerini Maerekani Pirena*

*(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)*

<sup>38</sup> Xesosi oerekaruanãtakasaaki, õtãkikana kãkiti:

—Kaiõkatsoparerini moianari ! hïtxapeua. Ninoa potxitari mãkatxi ereri ieretakinina kãkiti apisatoõ inapinina ïkapani, kãkiti atamatinina ïkapani. Ninoa apokaerekatari imisãkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoãtaã inapaãpotakasaakina. <sup>39</sup> Ninoa potxitari kãkiti topãkini apiaerekatakari nopini iitopãkinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiiniriã ninoa potxitari kakiiniriteri topãkinimoni iitopãkinina. <sup>40</sup> Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko, iuaritika okanani imisãkiretarina Teoso kãkiti apisatoõ, ininiã kãkiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kãkiti ikara atoko inakani.

*Tikinitakoro Matxineiroto Sikakito*

*(Arókasi 21.1-4)*

<sup>41</sup> Xesosi topãka txineiro Teoso ïkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa ãki.

<sup>42</sup> Eereka tikinitakoro matxineiro teto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro. <sup>43</sup> Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori.

—Inipitikara nisâpiretai hïte. Ôkora tikinitakoro matxineiro teto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiãoka.

<sup>44</sup> Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineiro teto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

## 13

*Teoso Misâkiretiko Aikoti Irikiko*  
(Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

<sup>1</sup> Teoso misâkiretiko aikoti Xesosi pokîkasaaki, imoianari misâkiretari iua:

—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misâkiretiko peerekari.

<sup>2</sup> Ininiã Xesosi:

—Hâtamatari ia aiko mitari. Æti ôti imakinika irikaãkako. Kona kai kaikotaikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

*Misirikaretxi Apokaenetini*  
(Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

<sup>3</sup> Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misâkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua oriva minanape. Iuusaaki Petro, Txiako, Xoão, Ætree pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaã. <sup>4</sup> Ipimaãrina Xesosi:

—Kirisaa kipa aiko Teoso misâkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotiniri ikara ôti apisapanika?

<sup>5</sup> Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetini hïte. <sup>6</sup> Itopaniriko kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiãopokori kãkiti. <sup>7</sup> Neenamatzhi hïkenakoenetakasaaki, neenamatzhi ene hïkenakoenetakasaaki, !hïpîkaruatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxhi ôtipanikani. <sup>8</sup> Æti uãka neenamauata ãti

uākakata. Āti tixini auakani neenamauatako āti tixini auakanikata. Ātikaka itixi iakeēkataka. Kaiāopokopaniri natxi. Amarini auini tsii atoko itxapaniko.

<sup>9</sup> —Erepaniko hīte. Himaīkaākako, auītetximoni hīsiākako. Hinoropataākako aāpitsaā aiko āki Xoteo apotiitiniātaāua. Nota sākire hāuikini xika hīte anikaākako poiāori auītetximoni. Apiari auītetximoni apaka hanikaākako. Iusaaki hīte sāpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari. <sup>10</sup> Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sāpiretaākako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. <sup>11</sup> Kākiti maīkasaakii hīte, anikasaakii hīte auītetxiakorimoni, lhīxinikapiri hīsākire tīkane hīsākirauatini apisapanika. Hīsākirauatakasaaki, iusaakipeka himarotari hīsākire. Erekari Matamatakoti txīkitakai iusaaki hīsākire himarotini. <sup>12</sup> Kākiti sikanapariko atāo itariakori auītetximoni okiko tīkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auītetximoni okiko tīkane. Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeēka. <sup>13</sup> Nota sākire hāuikini xika, ikinimane omanatai hīte, iuaritika himatakanapakaniāri nisākire hāuikini, hanikaākako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

*Iteene Maerekanitxi Apokini*

*(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)*

<sup>14</sup> Iuaīkana Xesosi sāpiretana:

—Hītikariko Maerekati Apiatakari Teoso misākiretiko aikoti āki. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Tanieo inakori sāpiretapekari ikara pirena. (Ininiā hīte ia atatsopanātakanii, hīkenakotariko Xesosi otākikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misākiretiko aikoti āki hītikasaaki, hīte Xotéia tōpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. <sup>15</sup> Iusaaki hīte haāpoko nopini auakanii, katima hītxako hīkatxakini. Haāpoko lhīiroāpe hītii himaktxakini īkapani. <sup>16</sup> Hīte kikio auakanii,

! hīkanapiripe haāpokomoni himāka hāpini īkapani.  
<sup>17</sup> Ikarasaaki ! erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni. <sup>18</sup> Teoso hamanaā himitekini kamoīsaaki, kotxi himitekini mitaāsaaki ! erekari.  
<sup>19</sup> Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaākako. Kitxakapirīka itixi Teoso kamakasaaki kākiti atatsiirauata poiāoka. Ikara atatsiiri ōti apisa kākiti atatsiirauata poiāoka. Ikara atatsiiri ōti napa atoko ! ikara atoko inakari atatsiiri ! auaikako. <sup>20</sup> Teoso mapoiāotakaniāri iua ōti kākiti atatsiirauatini ōti, ! auaikamako kākiti. Ikinipekamako ipīpemanako. Teoso iotokakariko īkora atatsiiretxi, imereēkini mapinakani īkapani.

<sup>21</sup> —Apanakini sāpiretiniāi hīte: “Xesosi Teoso mereēkiti ia,” hinikosaaki, ! hāuikapiri. “Xesosi Teoso mereēkiti ikiraātaā,” hinikosaaki, ! hāuikapiri.  
<sup>22</sup> Kotxi Teoso mereēkiti minakaniua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sākire sāpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sākire. Kākiti ikara atoko inakani kamariko posotiiretxi, kākiti itikiniri īkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereēkini imisirienetinina.  
<sup>23</sup> Erepaniko. Ikara ōti apokini apisapanika nōtākikai hīte —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

*Kākiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini*

*(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)*

<sup>24</sup> —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri ! iponikaika. <sup>25</sup> Iōriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioīketaākako. <sup>26</sup> Iuasaakipekako ikinimane atapariko kākiti itari iaxitikiri apokaāpotini katxiāri āki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki. <sup>27</sup> Iuasaaki iokanatana initiriakori iaxitikini itinixitimoni, ipinimoni itinixitimoni, atokatxi pokīkinimoni, atokatxi ereēkokinimoni. Iokanatana initiriakori

ikini itixitimoni kākiti imereēkini apitiitinina ĩkapani — itxa Xesosi imoianariakorimoni.

*Piko Mina Pirena*

*(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)*

<sup>28</sup> Iuaĩkana Xesosi sākirauata.

—Nisāpiretai sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa. <sup>29</sup> Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisāpiretakiti hĩtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. <sup>30</sup> Ia nisākire atāo. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisāpiretakiti mapokakani apisa. <sup>31</sup> Iaxiti xipokapitikako. ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire !ixipoka —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

*Kākiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi*

*(Mateo 24.36-44)*

<sup>32</sup> Iuaĩkana Xesosi sākirauata:

—Kākiti !imarotari ikara ōti manapi apokini. Teoso niriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara ōti. Nota Teoso ākirikanera !imarotari ikara ōti. Niriinanira, Teosonanira, imarotari. <sup>33</sup> Hiātapapikariko. Hikoatapikako. Teoso himisākiretapikako. Kotxi !himarotari ikara ōti apokini.

<sup>34</sup> —Nikanapiriākasaaki, kiki ōtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki potorikasaaki, ipaniātana initiriakori aapoko inĩkatinina. Ikininape isikanapana parĩkatxi ikaminina. Ipaniātari initiri aapoko toreātaā kaikotakari, “Araōkire pitxako,” itxari. <sup>35</sup> Nota hĩtari iaxitikiri iua kiki ōtako sikari atoko nitxako. Ātipirika hiātapapikanoko, kotxi !himarotari nota apokini ōti. !Himarotari mapiātikikauako napoka. !Himarotari apanĩkanōkauako napoka. Imaropirĩkatauako napoka. ĩkanōkapanikauako napoka !himarotapaniri. <sup>36</sup> Atxiĩti patimari napokini,



ininiã hĩkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki. <sup>37</sup> Ininiã ātipirika hiātapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

## 14

### *Xesosi Okaenetiko Pirena*

(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

<sup>1</sup> Iuasaaki kākiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti, pão miātiākati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi õti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:

—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani?

<sup>2</sup> !Amaĩkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniāri, kākiti niatamaua eereka —itxanātana.

### *Sito Kamariāro Mĩkaro*

(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

<sup>3</sup> Xesosi auanāta Petânia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaāka “Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonātakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakoro. Kopitipaki āki aua kamariāro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oāpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariāro Xesosi kiiã. <sup>4</sup> Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanākarauata.

—Kinirepa oioanataāka kamariāro? <sup>5</sup> Ovẽtxitamaro, ininiã kaiāopokomaniko txineiro oāpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oāpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko —itxana.

Iteene ikapatitana. <sup>6</sup> Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko !hĩtxapero. !Homanatapero. Erekari okaminano. <sup>7</sup> Kākiti matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro ninoamoni. Nota ! auari ātipirika hĩtekata. <sup>8</sup> Oia sito kamari ikinipoko

oimarotakiti nota ïkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niïto, niïto iposope inini nikatiko ïkapani. <sup>9</sup> Atão nisãpiretai hïte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, osãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

*Xotasi Mïkapiritiniri Xesosi*

*(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoão 13.21-30)*

<sup>10</sup> Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auïteakorimoni. Imisãkiretana ninoa Xesosi imïkapiritini ïkapani, ninoamoni isikiniri ïkapani. <sup>11</sup> Ikenakotakasaakirina Xotasi sãkire, ipoxokoniuatana. Isikaenëtarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iãtapani Xesosi imïkapiritini õti.

*Páskoa Kiiniriti Kamiko*

*(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)*

<sup>12</sup> Páskoa kiiniriti potorikini õti, soti auïte anaakori okiko õti, Xesosi moianariakori misãkiretari iua:

—Namonipa pinirekatari Páskoa kiiniriti akamini?

<sup>13</sup> Ininiã Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.

—Hïsa sitatximoni. Iuaã kiki ãparaã kopitiã anikakari hãpiãkata. Iua kikikata hïsa. <sup>14</sup> Iua sinimoni kaapokori himisãkireta. Hïtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Páskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hïtxariko. <sup>15</sup> Ininiã iua oerekaiko hïte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kãkiti topãkini. Imakinika oeretapeëkaika —itxana.

<sup>16</sup> Ininiã imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sãkire iaõka aua. Ininiã ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ïkapani.

<sup>17</sup> ïkanõkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata. <sup>18</sup> Inipokonãtakasaakina, Xesosi txana:

—Atão nisãpiretai. ãti hĩte notakata nipokotakari mĩkapiritanoko nota —itxa.

<sup>19</sup> Ininiãkara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipi-maãrina Xesosi:

—Notakani atxiĩti?

ãtipekana:

—Notakani atxiĩti?

Ininiã imakinikana ikara atoko itxana. <sup>20</sup> Ininiã Xesosi: —ãtika hĩte notakata auakari mĩkapiritano. Notakata komiri iopitiãtakarikarako sikano nimokaiakari-akorimoni. <sup>21</sup> Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Ereka-mariko maponaniãkatika inaãkamako.

*Xesosi Īto, Iarēka Pakini*

*(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)*

<sup>22</sup> Xesosi imoianariakorikata nipokonãtakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.

Imapopeẽri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.

<sup>23</sup> Iposo atoko koseka itxaro iãkoanatxi. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni.

Ininiã iãkoanatxi isikana imoianariakori. Ikinikana iãtarina iãriã. <sup>24</sup> Ininiã Xesosi:

—Ia niarēka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãk-iti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ikapani. Ia niarēka oerekari kãk-iti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. <sup>25</sup> Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako —itxa Xesosi.

<sup>26</sup> Eereka ninoa xikarauata Teoso ikapani. Iua atoko isana oriva mina auiniãtaã, oxiratari nopini.

*Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri Iua**(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)*<sup>27</sup> Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Ia ikanōkati hikinika hīte takanapanoko nota, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti auīte piratakari, ininiā ikinika ipiraakori iarikitatako, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. <sup>28</sup> Ininiā eereka nota nipinaāka atoko, iuaikana nōkitikaākaua atoko, nisako hīte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.

<sup>29</sup> Ininiā Petro:

—Nota !nitakanapai pite. Atxiīti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai.

<sup>30</sup> Ininiā Xesosi:

—Atāo nisāpiretai. Ia ikanōkati patari ipikata sākirauatini apisapanikako, ipi āti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxari Petro.

<sup>31</sup> Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:

—Atxiīti pitekata nokaāka, iuaritika kona nota sāpiretari apanakini nimimarotakanii pite.

Ikininape Xesosi moianariakori Petro sākire iaōka ikamana.

*Xesosi Misākiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriātaā**(Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)*

<sup>32</sup> Xesosi imoianariakorikata apoka ātiātaā kākiti akiritakiti Xetsémani inakoriātaā. Iuaā Xesosi paniātana imoianariakori:

—Uai hiītopāka. Teoso nimisākiretako —itxa.

<sup>33</sup> Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaā Xesosi iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. <sup>34</sup> Ininiā iua:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiā okaaritano. Uai hīkaikota. Araōkire hītxako —itxana.

<sup>35</sup> Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misākireta itxari Teoso. <sup>36</sup> Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paītiki natatsiirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.

<sup>37</sup> Eereka ikanapiriā Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanāta. Xesosi akiritari Petro:

—Simão, himakanāta? Kona hīposotatari āti oara-noka hīkoatini? <sup>38</sup> Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hīkamini, !hīkamapiri. Araōkire hītxako. Himisākiretariko Teoso, ininiā !hīkamari maerekati. Kākiti xinire atxiīti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kākiti īto tapara poiāoka, ininiā ikamari maerekati. Ininiā erepaniko —itxana ninoa.

<sup>39</sup> Iuaīkana isa Teoso imisākiretini ikapani. Teoso imisākireta, mitxi isākire atokokana itxa. <sup>40</sup> Iposo atoko ikanapiriā. Txamari iuaīkana ninoa imakanātapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipētauatana, ininiā !kasākirena.

<sup>41</sup> Iuaīkana ikanapiriā Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.

—Himakanātapanika? Hītomanātapanika? Iaōpe. Hātapanana. Hītari iaxitikiri uatxa sikaākako maerekati kamakanimoni. <sup>42</sup> Hōkitikaua. Masa. Hātapanana. Apokaāpota kiki nimīkapiritakiri —itxana.

### *Xesosi Maīkiko Pirena*

*(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)*

<sup>43</sup> Xesosi sākiruanātakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mīkani, piriri mīkani. Sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini, kiomātxiakori pakini iokanataro Xotasi kikiakorikata Xesosi imaīkinina ikapani. <sup>44</sup> Xotasi mitxipeka sāpiretari kikiakori:

—Nota apitxokakiti Xesosipitikarako iua. Iuasaaki himaïkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ïkapani —itxa.

<sup>45</sup> Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari:

—Koerekareri.

Inakasaakipeka apitxoka itxari.

<sup>46</sup> Inakasaakipeka kikiakori maïka, anika itxarina Xesosi. <sup>47</sup> Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua suaãkatari sasetotxi auïte apiatakari nitiri. Itsotakakïpitari. <sup>48</sup> Iuasaakipeka Xesosi:

—Hïte ina himaïkinino ïkapani, saasarakata, piririkata. Kiïtiriri atoko hïtxapeno nota himaïkinino. <sup>49</sup> Ikiniõtika nota auanãtari hïtekata Teoso misãkiretiko aikoti ãki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hïte !imaïkano nota, kotxi Teoso sãkire iökatsopatapeëkaika hïte maïkinino kiïtiriri himaïkini atoko —itxana ninoa.

<sup>50</sup> Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua. <sup>51</sup> Iuasaaki ãtokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ãtinoka aua iïtoã pirikakari. Kikiakori maïkamari iua. <sup>52</sup> Imãkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ãtokori.

*Xesosi Xoteo Auïteakori Apisatoõ*

*(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a, 63-71; Xoõo 18.12-14, 19-24)*

<sup>53</sup> Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auïte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, kaiökatsoparerini pakini apotiitaua. <sup>54</sup> Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ìroã sasetotxi auïte aapoko piriketakoriã. Iuaã iitopãka sasetotxi auïte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.

<sup>55</sup> Aapokotxi ãki sasetotxi auïteakori, ikinika Xoteo auïteakori pakini pimaãna kãkiti:

—Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini?

Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari !apokarina imaerekani imarotakani, kotxi !ikamari maerekati. <sup>56</sup> Kaiãopokori kãkiti sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itx-aãpotana.

<sup>57</sup> Apanakini kiki õkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina. <sup>58</sup> Ninoa:

—Ate kenakotari isãpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko aikoti kãkiti kamakiti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamariko ãti aiko kãkiti makamakiniti,” itxa isãkire.

<sup>59</sup> Txamari ikara sãkiretxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpota.

<sup>60</sup> Iposo atoko sasetotxi auïte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua pimaãri Xesosi:

—Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanãtai? —itxari.

<sup>61</sup> Txamari !kasãkireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auïte apiatakari iuaïkana pimaãri:

—Pitekani Teoso mereëkiti txataua? Pitekani Teoso ãkiri txataua? —itxari.

<sup>62</sup> Ininiã Xesosi:

—Ari, iua ãkiripitikanano. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —itxa.

<sup>63</sup> Iuasaakipeka sasetotxi auïte apiatakari matsorãkari imãka, kotxi iuãkatari Xesosi sãkire maerekati ininiua.

—! Anirekaikari Xesosi kamakiti sãpiretakani. Atokopeka. <sup>64</sup> Kotxi hïte kenakotapekari isãkire maerekati, “Teoso ãkirirano” inini. Natokopa atxatari iua? —itxana.

Ininiã ninoa apakapapiretari:

—Okaãkapitikako —itxarina.

<sup>65</sup> Apanakini kiisokari Xesosi. Mākatxi mataã iapirikarina ikiiã oki manapi imatamatakani ikapani. Iposo atoko iāsokarina.

—Pisāpiretaua, kipa āsokai? —itxarina.

Sasetotxi auīte nitiriakori apaka āsokari iua iuakoãna.

*Petro Kipatari Xesosi Imarotini*

*(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)*

<sup>66</sup> Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori āki. Sasetotxi auīte apiatakari nitero ātokoro apoka iuaã.

<sup>67</sup> Oātamataro Petro irokanātini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã oa:

—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.

<sup>68</sup> Ininiã:

—Kona, nota !imarotari pisākire —itxaro.

Iuasaaki pirikere ĩronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sākirauata. <sup>69</sup> Oa sasetotxi auīte nitero atamataro iua iuaã.

—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.

<sup>70</sup> —Kona iuano nota —itxa.

Paĩtiki ninoa iuaã auakani:

—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisākireēra ate imarotai —itxarina.

<sup>71</sup> Ininiã Petro:

—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanātakiti. Atãoene nimasāpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sākire atãoka nisāpiretini —itxana.

<sup>72</sup> Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaĩkana patari sākirauata. Ininiã Petro xinikari Xesosi sāpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sākirauatini apisapanikako, ipi āti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.



## 15

*Xesosi Pirato Apisatoõ**(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)*

<sup>1</sup> Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikinimane Xoteo auĩteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. <sup>2</sup> Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.

Ininiã Xesosi:

—Ari, pisãkire atãopitikara.

<sup>3</sup> Sasetotxi auĩteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri. <sup>4</sup> Ininiã Pirato:

—Na papakapapiretari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.

<sup>5</sup> Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkix-inireẽ:

—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

*Xesosi Okiko Nirekiko**(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16)*

<sup>6</sup> Páskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki auakari kãkiti nireẽkiti. <sup>7</sup> Iuasaaki Xesosi maĩkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia ãki. Iua Pahapasi apanakini kateia ãki auakanikata okaniuat-apeka Homanoakori inaiatakasaakina. <sup>8</sup> Pirato sãkirau-atakasaaki Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni.

—Kateia ãki auakari pisikaka —itxarina.

<sup>9</sup> Ininiã Pirato pimaãna:

—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auĩte hĩte ĩkapani? —itxana.

<sup>10</sup> Pirato iteene imarotari sasetotxi auĩteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika. <sup>11</sup> Sasetotxi auĩteakori maasakana ninoa iuaã apotiitakaniua:

—Hamanaãri Pirato Pahapasi isikakini ĩkapani —itxana kãkitimoni.

<sup>12</sup> Pirato iuaĩkana pimaãna:

—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auĩte inakori? —itxa.

<sup>13</sup> Akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxana.

<sup>14</sup> Ininiã Pirato:

—Kixikapa? Maerekati !lkama —itxa.

Apiata akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxakatana.

<sup>15</sup> Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ĩkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitinina ninoa kãkiti. Eereka ĩpaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.

*Sotatoakori Napetiniri Xesosi*

(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

<sup>16</sup> Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina ikinika sotato. <sup>17</sup> Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ĩtoã. Ikamarina saporieãta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.

<sup>18</sup> —Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.

<sup>19</sup> Iaritakiitarina aãkeẽ. Ikiisokarina. Ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ.

—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.

<sup>20</sup> Inapetakarina atoko imakatzakarina mãkatxi põkamarari. Xesosi mãka iuaĩkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

*Xesosi Tokakitaãka Aamina ĩpiriãmitakari Nopini*

(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

<sup>21</sup> ĩpixinipokoriti itaõkitarina kiki Simão inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexãtri, Hopo pakini.

Iuasaaki Simão apoka Xerosareë. Sotatoakori paniātari iua:

—Ia aamina ĩpiriāmitakari panikinari —itxana.

<sup>22</sup> Anikarina Xesosi ixirataã, Kóokota inakoriātaã. Xoteo sãkire “Kóokota.” Apanakini akiritari iua oxiratarari uãka “Kiitātatxi,” inaãka akiritiko. Iuaã apokana.

<sup>23</sup> Isikamarina iãriã pinĩtxikata, miha inakorokata, Xesosi iātini ĩkapani, itsii imimarotakani ĩkapani, txamari ! inirekaro iātiniro. <sup>24</sup> Ininiã itokakitarina aamina ĩpiriāmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi mãka apakapakani imarotiniina ĩkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi mãka. <sup>25</sup> ĩkanõkapanika novi oara itokakitapeẽka Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini. <sup>26</sup> Aaminaã auari iõkatakítina, apoĩtiko pirena, “Xoteoakori Auĩte” itxa. <sup>27</sup> Ninoa tokakitana ipi kiĩtiririni apaka aamina ĩpiriāmitakari nopini, ikikomoni āti, isanaremoni āti.

<sup>28</sup> Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Okapeẽkako iua, kokaniri okiko atoko inapeẽkako. Ininiã Xesosi okikosaaki ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka auapeka iuasaaki.

<sup>29</sup> Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:

—Kiĩkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi āti pakini õti inakasaaki nikamari iuaĩkana,” pitxama. <sup>30</sup> Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aamina ĩpiriāmitakariã — itxarina Xesosi inapetinina.

<sup>31</sup> Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:

—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka ! iposotari imakananitiniua —itxakakana.

<sup>32</sup> —Ikatzakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua. Ikatzakiniã, aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.

Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

*Xesosi Ipinini Pirena**(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)*

<sup>33</sup> Iuasaaki apaniāxiti ipiāka. Ikini itixitika piāka. Ipi āti pakini oara ipiāka. <sup>34</sup> Ipi āti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:

—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.

Ia atatsopatakari sākireē: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?” itxa.

<sup>35</sup> Kākiti iuaā auakani kenakotari akirinātini.

—Hikenakota. Akirinātari Eríasi —itxana.

<sup>36</sup> Iuasaakipeka kiki ina katimariā. Iākari mapoa atoko inakari iāriā katxioārimoni, aāke mapotōkire taka itxari, sika itxari Xesosi iātini ikapani.

—Mitxipanikako. Maiātapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.

<sup>37</sup> Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipīpe itxa.

<sup>38</sup> Iuasaakipeka mākatxi mata Teoso misākiretiko aikoti āki arōkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mākatxi mata !auiritari kākiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaātaā. <sup>39</sup> Sotatoakori auīte aua aamina ĩpiriāmitakari apisatoō. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.

—Atāopitikara Teoso ākiri itxaua ia kiki —itxa.

<sup>40</sup> Ātokaka sitoakoro ikira atoko atamanātarina Xesosi, María Matarenama, Saromeema, āto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xesosi, Txiako pakini inoro oa María. Iua Txiako maneripanika inakari. <sup>41</sup> Xesosi Kariréia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparīkatarina. Xesosi ipíkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiāopokoro aua iuaātaā. Ninoa apoka Xerosareē Xesosikata.

*Xesosi Ikatiko Pirena**(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)*

<sup>42</sup> Ikara ôti, Xesosi ipinini ôti, kâkiti parîkauatini ôti, kâkiti tomatini ôti apisapanika, iusaaki kikatatikipeka.

<sup>43</sup> Iusaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auîte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iâtapari Teoso ikinimane auîte ininiua ôti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaâ itxari Xesosi îto. <sup>44</sup> Ininiâ Pirato âkixinireê:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.

Ininiâ ipîkapiretari sotatoakori auîte. Iua apokasaaki Pirato pimaâri:

—Atauako Xesosi ipîpeka? —itxa.

<sup>45</sup> Ininiâ iua:

—Ari, ipinapitipeka —itxari.

Ininiâ Pirato:

—Panikaikari îito —itxari Xoseemoni.

<sup>46</sup> Iusaaki Xosee amotari mâkatxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakatzakari Xesosi îto. Iapirikari îito mâkatxi mataâ, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori âki ieretakari Xesosi îto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. <sup>47</sup> Ipi Maria itikanâtari Xesosi îto takikoâtaâ, Maria Matarena, Maria, Xesosi inakori inoroma pakini.

## 16

### *Xesosi Iuaîkana Auâki Inini*

(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

<sup>1</sup> Tomatiko ôti xipoka atoko mapiânîkata, ipi âto pakini sito amotaro kamariâro, Xesosi îto ikamamaritinina îkapani, Maria Matarena, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini. <sup>2</sup> Katimatinîkata, tomîkosaaki, îkanôkapanika, atokatxi pokîkasaaki, ninoa sari akauarimoni.

<sup>3</sup> Kimaporiâ isikasaakina, isâkirauaâpotana:

—Kipa makatzakinua kai auîte iriko tore? — itxaâpotana.

Amaripokori iua kai. <sup>4</sup> Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeẽkaika. <sup>5</sup> Ininiã iroãna iriko ãki. Atamatarina ãtokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ãtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.

<sup>6</sup> Ininiã iua:

—!Hĩtikokape. Hĩte nitanãtari Xesosi Nasareekiri, aamina ãpiriãmitakari nopini tokakitakori. Õkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mitxi itakarina iĩto uai. <sup>7</sup> Hĩsipeka. Hĩsãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hĩte apisa Karirẽiamoni. Iuaã hĩte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretpekari ikara hĩtemoni,” —itxana ninoa.

<sup>8</sup> Itimaritikana ninoa pokĩka. Imitekana. Ikikinanakana, ipĩkarena xika. !Isãpiretarina apanakini, kotxi ipĩkarauatana.

*Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni*  
(Mateo 28.9-10; Xoõo 20.11-18)

<sup>9</sup> Xesosi õkitikasaakia ipinaka atoko ãkanõkapanika semana potorikini õti, tomĩkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa iõtoã auakani. <sup>10</sup> Xesosi õkitikasaakia, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:

<sup>11</sup> —Xesosi iuaĩkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana.

Txamari ninoa kona auikari osãkire.

*Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni*  
(Arókasi 24.13-35)

<sup>12</sup> Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa. <sup>13</sup> Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

*Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni*  
*(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)*

<sup>14</sup> Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina. Xesosi õtākikana:

—Kinirepa hīte ! auikatari nota iuaĩkana auāki ninini? Kinirepa ! hāuikatari nota aōkitakani sākire? !Kaiokakarekii —itxa.

<sup>15</sup> Iposo atoko Xesosi txana:

—Ikini itixiti hīsako. Hīsāpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. <sup>16</sup> Teoso sākire auĩkari patxisatakori, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso sākire mauikati, Teoso misiritapikariko. <sup>17</sup> Teoso sikaposotiiretanako isākire auĩkani, ininiā apanakini imarotari Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani matamatakoni nota uākaã. Isākirauatana imimarotakinitina sākiretxitiã. <sup>18</sup> Imaĩkiniārina imini, !ipinana. Iātiniārina ikianari, !amianatana. !Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiā amianatakani makananitaãka —itxa Xesosi sākire.

*Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni*  
*(Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11)*

<sup>19</sup> Imoianariakori imisākiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni. <sup>20</sup> Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sākire ikini aapokotxiti auakani isāpiretinina ĩkapani. Apiananiri moianatana. Apiananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiā apanakini imarotari ninoa sāpiretakiti atão inini. Ameẽ.

## **Teoso sãkire ameneri New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

### **Copyright Information**

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

#### **The New Testament**

in Apurinã

**© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

---



